

Podczas trwającego Forum IDEE DLA POLSKI odbywa się oficjalna premiera najnowszego raportu Instytutu Sobieskiego. Publikacja rzuca nowe światło na relacje między Warszawą a Pragą, które w obliczu współczesnych wstrząsów geopolitycznych i rynkowych wchodzą w fazę realnego, głębokiego partnerstwa. Wartość obrotu handlowego między obu krajami wzrosła z 5,4 mld EUR w 2004 roku do rekordowych 39 mld EUR w 2025 roku, a Czechy stały się drugim najważniejszym kierunkiem polskich inwestycji bezpośrednich.

Zarówno Polska, jak i Czechy należą do najbardziej uprzemysłowionych gospodarek Unii Europejskiej – sektor przemysłowy generuje ponad 25% wartości dodanej w Czechach i ponad 21% w Polsce. Podobieństwo strukturalne sprawia, że oba kraje dzielą tożsame interesy w kluczowych debatach europejskich, takich jak polityka klimatyczna, reforma systemu ETS, przyszłość motoryzacji czy rozwój technologii zeroemisyjnych. Istotnym zasobem regionu jest także potężny potencjał kapitałowy: polscy i czescy oszczędzający zgromadzili blisko 700 mld EUR w depozytach oraz ponad 200 mld EUR w funduszach inwestycyjnych.

Nowa dynamika wzajemnych inwestycji: Od handlu do powiązań kapitałowych

Raport szczegółowo dokumentuje, że relacje polsko-czeskie przestały być prostą wymianą towarową, przeradzając się w trwałą sieć wzajemnych powiązań kapitałowych, przemysłowych i usługowych:

- **Polskie inwestycje i aktywa w Czechach:** Liderem pozostaje **Grupa ORLEN**, która od przejęcia Unipetrolu zainwestowała w Czechach ponad 20 mld PLN (ok. 5 mld EUR), kontrolując rafinerie w Litvínovie i Kralupach nad Wełtawą, ośrodek R&D w Brnie oraz sieć ponad 440 stacji paliw (co daje jej blisko 30% udziału w czeskim rynku detalicznym, czyniąc Czechy drugim rynkiem domowym koncernu), a także rozszerzając obecność o segment lotniskowy *Aviation* na praskim lotnisku im. Václava Havla. Symboliczny charakter ma także ekspansja **Maspexu**, który po latach sukcesów marki Tymbark przejął spółkę Jan Becher – Karlovarská Becherovka wraz z zakładem w Karlowych Warach, stając się właścicielem jednej z najbardziej rozpoznawalnych czeskich marek. Na rynku czeskim silnie zaznaczają swoją obecność również Synthos, CCC/Modivo, Grupa Allegro (uruchomienie marketplace Allegro.cz jako pierwszego zagranicznego testu regionalnego), a

także **Budimex**, który buduje swoją pozycję w sektorze zamówień publicznych i infrastruktury drogowej (m.in. kontrakt na odcinku autostrady D35).

- **Czeski kapitał i fundusze w Polsce:** Aktywność czeskiego biznesu w Polsce rozwinęła się od dawnych inwestycji energetycznych (ČEZ) po potężny napływ prywatnego kapitału inwestycyjnego. Grupa **PPF** jest największym akcjonariuszem InPostu oraz właścicielem **Škoda Group**, dostarczającej m.in. składy metra dla Warszawy. **Czechoslovak Group (CSG)**, powiązana z marką Tatra, sfinalizowała przejęcie warszawskiego producenta komponentów i wiązek dla przemysłu obronnego i lotniczego DOMAR MS. Z kolei fundusze takie jak **Jet Investment** przejmują polskie spółki przemysłowe (np. Plastiwell International), a fundusze nieruchomościowe i inwestycyjne (**INVESTIKA**) masowo inwestują w polskie parki logistyczne, biurowce i centra handlowe.

Kluczowe sektory współpracy: Obronność, energetyka i przemysł

Opracowanie szczegółowo analizuje obszary, w których zacieśnienie współpracy przyniesie wymierne korzyści strategiczne i gospodarcze:

1. **Przemysł obronny:** W obliczu skrajnie niestabilnej sytuacji geopolitycznej polski i czeski sektor zbrojeniowy dysponują komplementarnymi kompetencjami. Raport wskazuje na konieczność koordynacji zamówień publicznych, wspólnego serwisu sprzętu wojskowego oraz budowy odpornych łańcuchów dostaw w ramach wschodniej flanki NATO.
2. **Energetyka i motoryzacja:** Obie gospodarki, osadzone głęboko w tradycyjnych łańcuchach przemysłowych, muszą wspólnie zabiegać w Unii Europejskiej o realizm technologiczny i neutralność napędową w transporcie. Równolegle niezbędna jest bliska koordynacja w obszarze transformacji energetycznej, w tym rozwój technologii jądrowych (zarówno wielkoskalowej, jak i reaktorów SMR).
3. **Infrastruktura i transport:** Domknięcie kluczowych brakujących połączeń drogowych (korytarz S3-D11) oraz inwestycje w Koleje Dużych Prędkości (KDP) mające na celu skrócenie czasu podróży pociągiem między Warszawą a Pragą do poniżej 4 godzin.
4. **Fintech i rynki kapitałowe:** Rozwijanie synergii technologicznej (w tym interoperacyjność systemów płatniczych i wdrożenie rozwiązań typu BLIK) oraz zacieśnianie współpracy giełdowej w formule *dual-listing* (Warszawa-Praga).

Zmiana wizerunku: Polska jako stabilny sojusznik w oczach Czechów

Przez lata relacjom polsko-czeskim towarzyszyła asymetria – podczas gdy w Polsce Czesi cieszyli się niezmiennie sympatią, w Czechach Polska przez długi czas borykała się z negatywnymi stereotypami (podsycanymi m.in. w debacie wokół żywności czy sporami wokół kopalni Turów). Raport zwraca uwagę na fundamentalny zwrot, jaki dokonał się w ostatnich latach.

Odsłona nowoczesnej gospodarki, wysoki poziom cyfryzacji usług publicznych, sprawność infrastrukturalna oraz – kluczowa w ostatnich latach – zdecydowana postawa i wzorcowa modernizacja sił zbrojnych w obliczu zagrożenia ze strony Rosji diametralnie zmieniły postrzeganie Polski przez czeską opinię publiczną. Przekłada się to także na lawinowy wzrost turystyki – liczba czeskich turystów w Polsce wzrosła z ok. 98 tys. w 2021 roku do **482 tys. w 2025 roku**.

Najlepszym podsumowaniem tej ewolucji są wyniki przełomowego badania Centrum Badań Opinii Publicznej (CVVM) przeprowadzonego na przełomie stycznia i lutego 2026 roku, w którym **aż 81% Czechów wskazało Polskę jako sojusznika Republiki Czeskiej** – najwyższy wskaźnik spośród wszystkich państw uwzględnionych w badaniu.

Rekomendacje strategiczne raportu

1. Agenda M-O-S-T (Rekomendacje dla strony polskiej)

Autorzy raportu proponują konkretną agendę działania ujętą w czterech filarach dla polskiej administracji i rządu:

- **M – Międzyrządowe konsultacje sektorowe:** Powołanie stałych, corocznych posiedzeń rządów w formacie 2+2 (resorty infrastruktury, gospodarki/energetyki oraz obrony) i stałego dialogu biznesowego.
- **O – Oś Warszawa-Praga:** Priorytetyzacja inwestycji transportowych i energetycznych (domknięcie korytarza S3-D11, Koleje Dużych Prędkości, rewers gazowy STORK I).
- **S – Strategia przemysłowa dla Europy:** Wspólna linia negocjacyjna państw regionu przed wieloletnimi ramami finansowymi UE na lata 2028–2034 oraz rewitalizacja formatu Grupy Wyszehradzkiej (V4) wokół konkretnych projektów gospodarczych.

- **T - Trójmorski bank rozwoju i rynki kapitałowe:** Współpraca instytucji rozwoju (BGK i czeskiej NRB) w finansowaniu dłużnym i *venture debt*, przy jednoczesnym pogłębianiu integracji giełdowej i interoperacyjności systemów płatniczych.

2. Rekomendacje dla strony czeskiej

Publikacja formułuje również kluczowe wytyczne skierowane do czeskich decydentów i biznesu:

- **Własna oferta i unikanie „pułapki sentymentu”:** Czechy nie powinny opierać relacji z Polską wyłącznie na kulturowej czechofilii, lecz wносить do stołu własne, aktywne inicjatywy strategiczne i europejskie.
- **Profesjonalne wsparcie instytucjonalne:** Czeskie firmy wchodzące do Polski muszą inwestować w profesjonalne służby *public affairs* oraz dogłębną analizę ryzyka regulacyjnego i politycznego, nie polegając wyłącznie na domniemanej przychylności.
- **Wpięcie w polskie megaprojekty logistyczne:** Strona czeska powinna aktywnie koordynować swoje szlaki transportowe z polskimi portami bałtyckimi, hubami logistycznymi oraz projektem Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK) i KDP.
- **Wspólny front w polityce unijnej:** Traktowanie relacji z Polską jako rdzenia koalicji w Brukseli w sprawach reformy systemu ETS, ochrony motoryzacji oraz rozwoju energetyki jądrowej.

O autorach

Raport został przygotowany przez zespół ekspertów, naukowców i praktyków biznesu z Polski i Czech pod redakcją Mateusza Stańczyka. W gronie autorów znaleźli się: Michał Beim, Vít Dostál, Martin Ehl, Jadwiga Emilewicz, Mateusz Gniazdowski, Przemysław Humięcki, Matyáš Holub, Jan Jireš, Jakub Landovský, Jan Rafael Lupoměský, Maciej Romanów, Maciej Ruczaj, Jan Růžicka, Hanna Uhl oraz Arkadiusz Żarowski.